

Կանոնավոր և անկանոն կոտորակներ/ մաս 3.

Համարիչ հայտարար

Այն կոտորակը, որի համարիչը փոքր է հայտարարից անվանում ենք կանոնավոր կոտորակ:

Օրինակ՝ $\frac{5}{8}$ կոտորակը կանոնավոր է, քանի որ $5 < 8$:

Այն կոտորակը, որի համարիչը մեծ է հայտարարից կամ հավասար է նրան անվանում ենք անկանոն կոտորակ:

Օրինակներ՝

$\frac{7}{5}$ կոտորակը անկանոն է, քանի որ $7 > 5$

$\frac{7}{7}$ կոտորակը անկանոն է, քանի որ $7 = 7$:

Առաջադրանքներ՝

1. Երարից առանձնացրեք կանոնավոր և անկանոն կոտորակները.

$$\frac{69}{35}, \frac{77}{77}, \frac{86}{165}, \frac{7}{18}, \frac{17}{55}, \frac{9}{35}, \frac{47}{31}, \frac{7}{14}, \frac{101}{805}, \frac{9}{15}, \frac{6}{25}, \frac{405}{161}, \frac{651}{51}, \frac{66}{66}$$

$$\frac{69}{35}, \frac{77}{77}, \frac{47}{31}, \frac{405}{161}, \frac{651}{51}, \frac{66}{66}$$

$$\frac{86}{165}, \frac{7}{18}, \frac{17}{55}, \frac{9}{35}, \frac{7}{14}, \frac{101}{805}, \frac{9}{15}, \frac{6}{25}$$

2. Աստղանիշը փոխարինիր այնպիսի թվանշանով, որ ստանաս

- կանոնավոր կոտորակ

$$\frac{212}{312}, \frac{17}{24}, \frac{105}{114}, \frac{129}{195}$$

- Անկանոն կոտորակ

$$\frac{98}{38}, \frac{487}{427}, \frac{395}{385}, \frac{207}{207}$$

3. Համեմատեք.

$$\frac{27}{5} > \frac{8}{9}$$

$$\frac{7}{6} > \frac{5}{8}$$

$$\frac{10}{4} > \frac{18}{21}$$

$$1 < \frac{9}{4}$$

$$1 > \frac{4}{9}$$

$$1 < \frac{101}{101}$$

4. Արտահայտիր նշված միավորներով՝

$$\frac{3}{4} \text{ ց} = 100 : 4 \times 3 = 75 \text{ կգ}$$

$$\frac{3}{500} \text{ կմ} = 100 : 500 \times 3 = 6 \text{ մ}$$

$$\frac{4}{5} \text{ դմ} = 10 : 5 \times 4 = 8 \text{ սմ}$$

$$\frac{4}{25} \text{ կգ} = 1000 : 25 \times 4 = 160 \text{ գ}$$

$$\frac{5}{3} \text{ ժ} = 60 : 3 \times 5 = 100 \text{ ր}$$

Խնդիր 5.

Ջրավազանում կար 3600 լիտր ջուր: Այգին ջրելու համար օգտագործվեց նրա $\frac{3}{4}$ մասը: Քանի՞ լիտր ջուր մնաց ջրավազանում:

$$\frac{3}{4} 3600 = 3600 : 4 \times 3 = 3600 - 2700 = 1900$$

Խնդիր 6.

Ուղղանկյան երկարությունը 40 սմ է, իսկ լայնությունը կազմում է նրա $\frac{2}{5}$ -րդ մասը: Գտիր ուղղանկյան պարագիծը:

$$(40+40) + (16+16) = 112$$

Խնդիր 7.

Ամբողջ ճանապարհի $\frac{9}{13}$ -րդ մասը անցնելուց հետո n ր մասը կմնա անցնելու:

$$13 - 9 = \frac{4}{13}$$